

LUND UNIVERSITY

Remissvar: till betänkande Ds 2007:19, Civilrättsliga sanktioner på immaterialrättens område – genomförande av direktiv 2004/48/EG

Maunsbach, Ulf; Lidgard, Hans Henrik

2007

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Maunsbach, U., & Lidgard, H. H. (2007). Remissvar: till betänkande Ds 2007:19, Civilrättsliga sanktioner på immaterialrättens område – genomförande av direktiv 2004/48/EG.

Total number of authors:

2

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUNDS
UNIVERSITET

YTTRANDE

2007-10-01

J 2007/437

1

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Juridiska fakultetsstyrelsen
Professor Hans Henrik Lidgard
Univ. lektor Ulf Maunsbach

**Remiss av Ds 2007:19, Civilrättsliga sanktioner på
immaterialrättens område – genomförande av direktiv
2004/48/EG**

Ju2007/6426/L3

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över rubricerade promemoria, får härmed avge följande yttrande, som utarbetats av professor Hans Henrik Lidgard och univ. lektor Ulf Maunsbach.

Direktiv 2004/48/EG innebär ett genomförande av TRIPS avtalets regler om civilrättsliga sanktioner. Direktivet balanserar rättsinnehavares befogade intressen av att kunna beivra immaterialrättsintrång mot t.ex. principer om rättssäkerhet, integritetsskydd och mänskliga rättigheter. Direktivet väger också immaterialrättsskyddet mot konkurrensregler och regler om fria varurörelser. Direktivet ställer bara krav på att täcka handlingar, som utförs i kommersiell skala och förespråkar att medlemsstaterna uppmuntrar utarbetandet av bredare allmänna uppförandekoder.

I stor utsträckning tillgodoser gällande svensk rätt redan direktivets krav på civilrättsliga sanktioner. I svensk rätt saknas dock regler om skyldighet att lämna information om t.ex. intrångsgörande varors eller tjänsters ursprung och distributionskanaler samt uppgifter om tredje man, som är inblandad i intrånget.

Departementspromemorian föreslår en serie anpassningar av svensk lag. Det rör sig, med ett viktigt undantag, om anpassningar som är motiverade av att de tydliggör och skapar klarhet, men de innebär egentligen inte några större förändringar. Undantaget är förslaget om införande av informationsföreläggande. Utredningen har i huvudsak en teknisk karaktär, men innehållet i de delar som motiverar bestämmelserna om informationsföreläggande är i hög grad kontroversiellt med en betydande rättspolitisk dimension.

Promemorian föreslår ett svenskt genomförande av informationsföreläggande, där överrensstämelsen med direktivets artikel 8 på ett flertal punkter kan ifrågasättas:

- Lagförslaget anvisar ett förenklat rättsförfarande för att möjliggöra för rättsinnehavare att få till stånd ett informationsföreläggande trots att direktivet uttryckligen klargör att föreläggande bara ska kunna meddelas i samband med rättegång. I promemorian motiveras det längre gående lagförslaget med att direktivets bestämmelser som helhet är en minimireglering. Skälen för denna viktiga avvikelse övertygar dock inte.
- Lagförslaget omfattar försök, utan att det finns direktivstöd för denna förändring; Det framgår inte varför en annan ordalydelse beträffande begreppet "medverkan" än den som framgår av direktivet är att föredra;
- Lagförslaget föreskriver att skälen för ett föreläggande ska uppväga olägenheterna för den drabbade. Direktivet kräver att begäran om informationsföreläggande ska vara "berättigad och proportionell". Direktivet gör därmed en allmän samhällsavvägning medan lagförslaget bara tar besvären för den drabbade (som inte behöver vara stora) till utgångspunkt. Kanske är formuleringen "eller för något annat motstående intresse" (jmf URL 53 d §) tänkt att fånga upp en mer övergripande intresseavvägning men det framgår inte tydligt. Överhuvudtaget framgår det inte varför en annan ordalydelse än den som framgår av direktivet är att föredra;
- Promemorian täcker Internetanvändning utan att det finns något uttryckligt stöd för att detta politiskt känsliga område omfattas av direktivet. I direktivets artikel 8(3)e uttalas tvärt om att tillämpningen av lagregler som reglerar sekretesskydd och personlig integritet inte skall påverkas av bestämmelserna om informationsföreläggande. Promemorians lagförslag ger konsekvensen att Internetleverantörer omfattas av uppgiftsskyldighet och att den speciella tystnadsplikt, som gäller för dessa, sätts åt sidan trots att frågan är föremål för prövning i EG-domstolen och föremål för politiska

överväganden i Sverige och utomlands. Förslaget innebär dessutom en degradering av den svenska personuppgiftslagen och möjliggör för rättsinnehavare att systematiskt samla in personuppgifter, som annars är förbehållna rättsväsendet.

Promemorian utgår tämligen ensidigt ifrån att stärka rättsinnehavarnas intresse. Där direktivet främst förefaller sikta in sig på organiserad kriminell pirattillverkning med kommersiellt syfte öppnar promemorians lagförslag för att intresset i mycket kommer att riktas mot den utbredda förekomsten bland ungdomar att otillåtet dela filer och ladda ner film och musik. Direktivets fokus på underliggande grundläggande intressen framträder inte tydligt i lagförslaget och den bakomliggande motiveringen.

Frågan är naturligtvis vad konsekvensen blir av förslaget. Promemorian anger att det kan bli fråga om 400-800 nya fall per år. Något egentligt och tillförlitligt stöd för denna beräkning finns inte. I annat sammanhang (s. 180) anger promemorian att det rör sig om "ett stort antal fall".

Det förefaller inte uteslutet att de upphovsrättsliga organisationerna (existerande eller nyinrättade) kan komma att utnyttja en såunda skärpt lagstiftning till att aktivt driva frågor mot enskilda unga "filddelare" och "nedladdare" runt om i landet. Som promemorian anger är det enkelt att fastställa vilka IP-adresser, som använts av enskilda immaterialrättsöverträdare och genom ett förenklat domstolsförfarande tvinga Internetleverantörer att uppge identiteten bakom dessa adresser. Blir det resultatet underskattar promemorian konsekvenserna av sitt förslag alldeles utomordentligt.

Sammanfattningsvis anser fakultetsstyrelsen att promemorians underlag för förslaget om informationsföreläggande i stora delar inte är en nödvändig implementering av direktiv 2004/48/EG. Den bakomliggande motiveringen är ofta missvisande och belyser ensidigt rättighetsinnehavarens intressen. Promemorian missbedömer dessutom med stor sannolikhet konsekvensen av lagda förslag.

Fakultetsstyrelsen anser inte att det är lämpligt att införa längre gående bestämmelser med så svåröverskådliga konsekvenser inom ramen för ett direktivs implementering. Detta gäller i synnerhet eftersom viktig klagörande praxis är att vänta från EG-domstolen och den interna politiska diskussionen måste få ha sin gång.

Trots att genomförandet av direktivet är försenat avråder således fakultetsstyrelsen från ett införlivande av direktivet på sätt som föreslås.

Enligt delegation

Hans Henrik Lidgard

Ulf Maunsbach